Izvirna jezikovna različica te strani lv je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

angleščina

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: en.

Swipe to change

Razveza in ločitev

Latvija

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Primeri, v katerih se lahko zakonska zveza razveže, so podrobno navedeni v razdelku latvijskega civilnega zakonika o družinskem pravu in razdelku P zakona o notariatu. Splošni okvir instituta zakonske zveze je določen v razdelku civilnega zakonika o družinskem pravu.

V Latviji lahko zakonsko zvezo razvežeta samo sodišče ali notar (*notārs*). Sodišče jo lahko razveže na podlagi zahtevka enega ali obeh zakoncev. Notar jo lahko razveže, če sta se zakonca sporazumela o razvezi zakonske zveze in nimata skupnega mladoletnega otroka ali skupnega premoženja ali če sta se zakonca, ki imata skupnega mladoletnega otroka ali skupno premoženje, pisno sporazumela o skrbništvu nad skupnim mladoletnim otrokom, pravicah do stikov, preživnini za otroka in delitvi skupnega premoženja.

Eden od osnovnih pogojev za tovrstno razvezo zakonske zveze je torej sporazum med zakoncema o skrbništvu nad otrokom, rojenim v zakonski zvezi, preživnini za otroka in delitvi skupnega premoženja.

Če zakonsko zvezo razveže sodišče, mora ugotoviti, da je zakonska zveza razpadla. Za zakonsko zvezo se šteje, da je razpadla, če zakonca ne živita skupaj in ni mogoče pričakovati, da bosta znova živela skupaj.

Eden od osnovnih pogojev za razvezo zakonske zveze pri notarju je sporazum med zakoncema o skrbništvu nad otrokom, rojenim v zakonski zvezi, preživnini za otroka in delitvi skupnega premoženja. Če zakonca ne dosežeta dogovora, mora o teh zahtevkih odločiti sodišče sočasno z zahtevkom za razvezo zakonske zveze.

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

Razveza zakonske zveze pri notarju

Zakonska zveza se lahko razveže, če je razpadla in sta se zakonca sporazumno odločila za njeno razvezo, notar pa je prejel skupni zahtevek, ki sta ga podpisala oba zakonca. Če imata zakonca skupnega mladoletnega otroka ali skupno premoženje, je treba zahtevku priložiti pisni sporazum o skrbništvu nad skupnim mladoletnim otrokom, preživnini za otroka, pravicah do stikov in delitvi skupnega premoženja.

Razveza zakonske zveze pri sodišču

Sodišče lahko zakonsko zvezo razveže, če se zakonca nista sporazumela o razvezi zakonske zveze in če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:
zakonca živita ločeno več kot tri leta: zakonca živita ločeno, skupno gospodinjstvo ne obstaja ter eden od zakoncev zavrača obnovitev skupnega gospodinjstva in s tem možnost skupnega življenja v zakonski zvezi. Če zakonca živita v skupnem domu, to ne pomeni, da obstaja tudi skupno gospodinjstvo.
Če zakonca živita ločeno manj kot tri leta, lahko sodišče zakonsko zvezo razveže samo, če:
je razlog za razpad zakonske zveze fizično, spolno, psihično ali ekonomsko nasilje enega zakonca nad drugim zakoncem, ki zahteva razvezo zakonske zveze, ali nad njegovim drugim otrokom ali skupnim otrokom zakoncev;
se zakonec strinja z zahtevkom drugega zakonca za razvezo zakonske zveze;
je eden od zakoncev začel živeti z drugo osebo in je bil v tem partnerstvu rojen otrok ali se pričakuje njegovo rojstvo.
Če sodišče v zgoraj navedenih okoliščinah meni, da bi se lahko zakonska zveza vseeno obdržala, se lahko postopek za njeno razvezo preloži za največ šest mesecev zaradi mogoče sprave med zakoncema.
Če eden od zakoncev zahteva razvezo zakonske zveze, preden sta zakonca tri leta živela ločeno, pri čemer zahtevek utemelji z razlogi, ki niso zgoraj navedeni trije razlogi, sodišče zakonske zveze ne sme razvezati pred iztekom zakonsko določenega triletnega ločenega življenja in mora odložiti proučitev zadeve zaradi mogoče sprave med zakoncema.
Če zakonca živita ločeno manj kot tri leta, lahko notar zakonsko zvezo razveže samo, če se oba zakonca strinjata z njeno razvezo in sta pri notarju vložila zahtevek za razvezo v skladu s postopkom, določenim v zakonu o notariatu.
Sodišče ne sme razvezati zakonske zveze, tudi če je razpadla, če in kolikor je ohranitev zakonske zveze nujna v izjemnih okoliščinah, povezanih s koristmi skupnega mladoletnega otroka zakoncev.

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:

3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);

Ko začne veljati sodna odločba o razvezi zakonske zveze ali ko zapriseženi notar izda potrdilo o razvezi zakonske zveze, prenehajo pravice in obveznosti, ki izhajajo iz pravnega razmerja med zakoncema. Z razvezo zakonske zveze lahko nekdanja zakonca pridobita nove obveznosti in pravice. Ko je zakonska zveza razvezana, lahko skleneta drugo zakonsko zvezo.

V skladu s civilnim zakonikom ima zakonec, ki je ob sklenitvi zakonske zveze spremenil priimek, tega pravico uporabljati po njeni razvezi ali pa mu sodišče ali notar na njegovo zahtevo dovoli uporabo priimka, ki ga je imel pred sklenitvijo zakonske zveze.

Sodišče lahko na zahtevo zakonca drugemu zakoncu, ki je prispeval k razpadu zakonske zveze, prepove, da bi obdržal priimek, ki ga je prevzel ob sklenitvi zakonske zveze, če to ne posega v koristi otroka.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

Notar lahko razveže zakonsko zvezo, če sta se zakonca predhodno pisno sporazumela o delitvi skupnega premoženja in je sporazum priložen zahtevku za razvezo zakonske zveze.

Kadar zakonsko zvezo razveže sodišče, se lahko zakonca dogovorita o delitvi skupnega premoženja. Če se ne dogovorita, o njunih zahtevkih odloča sodišče na podlagi civilnega zakonika ali določil ženitne pogodbe. V civilnem zakoniku sta določeni dve vrsti premoženjskih razmerij, in sicer razmerja, urejena z zakonodajo, in razmerja, urejena z ženitno pogodbo, in od teh je odvisen postopek za delitev premoženja v primeru razveze zakonske zveze.

Če so premoženjska razmerja urejena z zakonodajo, ima v primeru delitve premoženja vsak zakonec pravico obdržati premoženje, ki ga je imel pred sklenitvijo zakonske zveze, in ločeno premoženje, ki ga je pridobil med zakonsko zvezo. Vse, kar sta zakonca med zakonsko zvezo pridobila skupaj ali kar je

kateri od njiju pridobil s skupnimi sredstvi, je skupno premoženje obeh zakoncev. Za to velja, da v enakem deležu pripada obema zakoncema, razen če lahko eden od njiju utemelji in dokaže, da ga je treba razdeliti v različnih deležih.
Če so premoženjska razmerja urejena z ženitno pogodbo, je lahko z njo določeno ločeno ali skupno lastništvo nad celotnim premoženjem zakoncev, o delitvi premoženja pa se nato odloči v skladu s postopkom, določenim v zakonodaji za ustrezno pogodbeno urejeno premoženjsko razmerje.

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

V primerih razveze zakonske zveze se vprašanja, ki izhajajo iz pravnih razmerij v družini, ki so bila opisana zgoraj, in zlasti tista, ki izhajajo iz pravnih razmerij med starši in otroki, ne smejo obravnavati ločeno.
Če zakonsko zvezo razveže notar, se morata zakonca sporazumeti ne le o njeni razvezi, ampak tudi o skrbništvu, pravicah do stikov in preživnini za otroke. Skupaj z zahtevkom za razvezo zakonske zveze je treba predložiti tudi predhodni pisni sporazum o skrbništvu nad skupnim mladoletnim otrokom, pravicah do stikov in preživnini za otroka.
Če zakonsko zvezo razveže sodišče, se morata zakonca dogovoriti o skrbništvu nad skupnim mladoletnim otrokom, pravicah do stikov in preživnini za otroka. Če takega dogovora ne dosežeta, je treba zahtevke, razen če so že bili rešeni, predložiti skupaj z zahtevkom za razvezo zakonske zveze, sicer sodišče ne more odobriti razveze zakonske zveze.
Posledice razveze zakonske zveze v zvezi s starševsko odgovornostjo
Odgovornost za skrb za otroka ne preneha, če otrok ne živi več z enim ali obema staršema.
Če starši živijo ločeno, so še naprej skupaj odgovorni za otroka. Za otroka mora skrbeti in ga nadzorovati tisti od staršev, s katerim otrok živi.
Starši morajo skupaj sprejemati odločitve o vprašanjih, ki lahko bistveno vplivajo na otrokov razvoj. Spore med starši rešuje družinsko sodišče (*bāriņtiesa*), če ni z zakonodajo določeno drugače.
Skupno skrbništvo staršev preneha, ko je z dogovorom med starši ali odločbo sodišča enemu od staršev dodeljeno ločeno skrbništvo.
Če je otrok v ločenem skrbništvu enega od staršev, ima ta pravice in obveznosti, ki izhajajo iz skrbništva. Drugi od staršev mora imeti pravice do stikov (pravica do ohranjanja stikov in osebnega odnosa z otrokom).
Posledice razveze zakonske zveze v zvezi s preživljanjem otroka
Vprašanje preživljanja otroka je treba rešiti v postopku za razvezo zakonske zveze. Starši morajo poskrbeti za preživljanje otroka sorazmerno s svojimi sposobnostmi in finančnimi okoliščinami. Oče in mati sta dolžna otroka preživljati tako dolgo, dokler se otrok ni sposoben preživljati sam. Odgovornost za preživljanje otroka ne preneha, če otrok živi ločeno od družine ali če ne živi več z enim ali obema staršema. Starši se lahko ob razvezi zakonske zveze medsebojno dogovorijo o preživljanju otroka, če pa jim to ne uspe, spor reši sodišče v postopku za razvezo zakonske zveze.

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

V skladu s civilnim zakonikom lahko nekdanji zakonec med postopkom za razvezo zakonske zveze ali celo po razvezi od drugega zakonca zahteva sredstva, sorazmerna s finančnim položajem drugega zakonca, za zagotovitev prejšnje ravni blaginje prvega zakonca. Dolžnost zagotovitve prejšnje ravni blaginje nekdanjega zakonca preneha, če:
je obdobje, ki je minilo od razveze ali razveljavitve zakonske zveze, enako trajanju zakonske zveze, ki je bila razvezana, ali v primeru zakonske zveze, ki je bila razveljavljena, trajanju skupnega življenja;
nekdanji zakonec sklene novo zakonsko zvezo;
dohodki nekdanjega zakonca zadostujejo za njegovo preživljanje;
se nekdanji zakonec izogiba temu, da bi z lastnim delom pridobil sredstva za svoje preživljanje;
nekdanji zakonec, ki je moral preživljati drugega nekdanjega zakonca, nima zadostnih sredstev za preživljanje ali je postal nezmožen za delo;
je nekdanji zakonec, ki ga je treba preživljati, storil kaznivo dejanje zoper drugega nekdanjega zakonca ali zoper življenje, zdravje, svobodo, premoženje ali čast drugega zakonca ali enega od prednikov ali potomcev drugega zakonca;
je nekdanji zakonec drugega nekdanjega zakonca zapustil nemočnega, ko bi mu lahko pomagal;
je nekdanji zakonec drugega nekdanjega zakonca ali enega od njegovih prednikov ali potomcev namerno krivo ovadil kaznivega dejanja;
nekdanji zakonec živi razsipno ali nemoralno;
nekdanji zakonec, ki je moral preživljati drugega nekdanjega zakonca, umre ali je razglašen za mrtvega ali drugi nekdanji zakonec umre ali je razglašen za mrtvega;
obstajajo drugi pomembni razlogi za prenehanje dolžnosti.

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

Izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ v latvijskem pravnem sistemu ne obstaja.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ v latvijskem pravnem sistemu ne obstaja.

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

Izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ v latvijskem pravnem sistemu ne obstaja.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

Zakonska zveza se lahko razveljavi, če so bile z njeno sklenitvijo kršene zakonske določbe in zato ni bila sklenjena zakonito. Od takrat, ko začne veljati sodna odločba o razveljavitvi zakonske zveze, se šteje, da stranki nista nikoli sklenili zakonske zveze in da je zakonska zveza nična in neveljavna od trenutka, ko je bila sklenjena. Opozoriti je treba, da se lahko zakonska zveza razveljavi tudi po razvezi zakonske zveze.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Zakonska zveza se lahko razveljavi le v naslednjih primerih, določenih z zakonodajo:
zakonske zveze ni registriral uradnik matičnega urada ali duhovnik ene od verskih skupnosti, navedenih v civilnem zakoniku;
zakonska zveza je bila sklenjena fiktivno brez namena ustvariti družino;
zakonska zveza je bila sklenjena, preden sta zakonca dopolnila osemnajst let, ali v nekaterih primerih, preden je eden od zakoncev dopolnil starost šestnajst let, po kateri je zakonska zveza lahko veljavna, če je bila sklenjena z odraslo osebo in so starši ali skrbniki soglašali z njo; vendar take zakonske zveze ni mogoče razveljaviti, če je bil po sklenitvi zakonske zveze spočet otrok ali če sta oba zakonca ob izdaji sodne odločbe dopolnila minimalno starost;
ob sklenitvi zakonske zveze eden od zakoncev zaradi svojega stanja ni mogel razumeti pomena svojega ravnanja ali nadzorovati svojih dejanj;
zakonsko zvezo sta sklenili osebi, med katerima je zakonska zveza prepovedana zaradi sorodstvenih vezi, tj. sta sorodnika v ravni vrsti, brat in sestra ali polbrat in polsestra;
zakonska zveza je bila sklenjena med posvojiteljem in posvojencem, razen če so razmerja, vzpostavljena s posvojitvijo, prenehala;
zakonska zveza je bila sklenjena med varuhom in mladoletno osebo ali med skrbnikom in osebo v skrbništvu, preden je varuško ali skrbniško razmerje prenehalo;
eden od zakoncev je bil takrat že v zakonski zvezi.

Zahtevek za razveljavitev zakonske zveze lahko v vseh teh primerih kadar koli brez omejitev vloži zainteresirana stran ali državni tožilec. Če je zakonska zveza prenehala zaradi smrti ali razveze zakonske zveze, lahko zahtevek za razveljavitev zakonske zveze vložijo le osebe, katerih pravice so prizadete. Če sta umrla oba zakonca, zahtevka za razveljavitev njune zakonske zveze ni več mogoče vložiti.

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Zakonec, čigar zakonska zveza je bila razveljavljena, ponovno prevzame priimek, ki ga je imel pred sklenitvijo zakonske zveze. Oseba, ki se ob sklenitvi zakonske zveze ni zavedala, da bi bilo treba zakonsko zvezo razveljaviti, lahko pri sodišču zaprosi za dovoljenje za ohranitev priimka, ki ga je prevzela ob sklenitvi zakonske zveze.

Če se je eden od zakoncev ob sklenitvi zakonske zveze zavedal, da bi lahko bila razveljavljena, lahko drugi zakonec od njega zahteva ne samo sredstva za ohranitev prejšnje ravni blaginje, ampak tudi nadomestilo za moralno škodo.

Pri razveljavitvi zakonske zveze so okoliščine, v katerih je nekdanji zakonec oproščen obveznosti zagotovitve prejšnje ravni blaginje drugega zakonca, enake kot pri razvezi zakonske zveze (glej vprašanje 3.4).

Pri delitvi premoženja ob razveljavitvi zakonske zveze lahko vsak od nekdanjih zakoncev obdrži premoženje, ki ga je imel pred sklenitvijo zakonske zveze, in premoženje, ki ga je pridobil med skupnim življenjem. Skupaj pridobljeno premoženje se med nekdanja zakonca razdeli v enakem deležu.

Če se ob sklenitvi zakonske zveze nobeden od zakoncev ni zavedal, da bi bilo treba zakonsko zvezo razveljaviti, se premoženje razdeli v skladu z določbami civilnega zakonika, s katerimi se ureja delitev premoženja, pridobljenega med zakonito zakonsko zvezo. Če pa se dejstva, da bi bilo treba zakonsko zvezo razveljaviti, ni zavedal le eden od zakoncev, se postopek v zvezi z delitvijo premoženja, pridobljenega med zakonito zakonsko zvezo, v primeru razveze zakonske zveze uporabi le za zakonca, ki se ni zavedal, da bi bilo treba zakonsko zvezo razveljaviti.

10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

V Latviji lahko zakonsko zvezo razveže notar na podlagi skupnega zahtevka zakoncev. Postopek za razvezo zakonske zveze pri notarju je določen v oddelku P zakona o notariatu. Zapriseženi notar zakonsko zvezo razveže, če sta se zakonca sporazumela o njeni razvezi in nimata skupnega mladoletnega otroka ali skupnega premoženja ali če sta se zakonca, ki imata skupnega mladoletnega otroka ali skupno premoženje, pisno sporazumela o skrbništvu nad skupnim mladoletnim otrokom, pravicah do stikov, preživnini za otroka in delitvi skupnega premoženja.

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

Razveza zakonske zveze pri notarju

Če bo zakonsko zvezo razvezal notar, posebna krajevna pristojnost ni določena – stranki se lahko obrneta na katerega koli notarja kjer koli v državi. To ne vključuje čezmejnih primerov, pri katerih je pristojnost urejena z Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003. Če v skladu z zakonodajo Evropske unije ali drugo mednarodno zakonodajo čezmejna razveza zakonske zveze ne spada v latvijsko pristojnost, zapriseženi notar ne sme začeti postopka za razvezo zakonske zveze in mora o tem obvestiti zakonca.

V primerih čezmejne razveze zakonske zveze je pravo, ki se uporablja, določeno v skladu z Uredbo Sveta (EU) št. 1259/2010 z dne 20. decembra 2010 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju prava, ki se uporablja za razvezo zakonske zveze in prenehanje življenjske skupnosti.

V zahtevku za razvezo zakonske zveze, vloženem pri notarju, mora biti navedeno naslednje:

ime, priimek in osebna identifikacijska številka obeh zakoncev (če zakonec nima osebne identifikacijske številke, leto, dan in mesec rojstva);

leto, dan in mesec sklenitve zakonske zveze ter številka vpisa v register;

država, v kateri je bila zakonska zveza registrirana, ter organ ali verska skupnost in duhovnik, pred katerim je bila sklenjena;

ali imata zakonca skupnega mladoletnega otroka in ali sta se dogovorila o skrbništvu nad njim, uresničevanju pravic do stikov in preživnini;

ali imata zakonca skupno premoženje in ali sta se dogovorila o njegovi delitvi;

priimki zakoncev po razvezi zakonske zveze.

Zahtevku mora biti priložen izvirnik ali kopija poročnega lista ali izpisek, ki ga izda matični urad, ali izjava matičnega urada.

Če imata zakonca skupnega mladoletnega otroka ali skupno premoženje, je treba zahtevku priložiti pisni sporazum o skrbništvu nad skupnim mladoletnim otrokom, preživnini za otroka, pravicah do stikov in delitvi skupnega premoženja.

Razveza zakonske zveze pri sodišču

Zahtevek za razvezo ali razveljavitev zakonske zveze je treba vložiti pri pristojnem okrožnem ali mestnem sodišču (*rajona (pilsētas) tiesa*), ki je običajno sodišče v kraju, kjer ima toženec prijavljeno stalno prebivališče, če tega ni, pa v kraju, kjer ima dejansko prebivališče. Zahtevek se lahko vloži pri sodišču v kraju, kjer ima tožnik prijavljeno stalno prebivališče, če tega ni, pa v kraju, kjer ima dejansko prebivališče, če:

s tožnikom živijo mladoletni otroci;

je zakonska zveza, ki naj bi bila razvezana ali razveljavljena, sklenjena z osebo, ki prestaja zaporno kazen;

je zakonska zveza, ki naj bi bila razvezana ali razveljavljena, sklenjena z osebo, ki nima prijavljenega stalnega prebivališča in katere dejansko prebivališče ni znano ali ki živi v tujini.

Pravila o pristojnosti v zadevah v zvezi z razvezo zakonske zveze, prenehanjem življenjske skupnosti in razveljavitvijo zakonske zveze, kadar eden od zakoncev običajno prebiva v drugi državi članici, določa Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000.

Ko se ugotovi, katera je ustrezna država članica, se uporablja civilni postopek zadevne države članice.

Pravila o pristojnosti v zadevah v zvezi z razvezo zakonske zveze so določena tudi v dvostranskih mednarodnih sporazumih o pravni pomoči in pravnih razmerjih, ki so bili sklenjeni z državami zunaj EU in so za Latvijo zavezujoči.

V skladu s členom 128 zakona o civilnem postopku mora biti v zahtevku, vloženem pri sodišču, navedeno naslednje:

ime sodišča, pri katerem je zahtevek vložen;

ime, priimek in osebna identifikacijska številka tožnika ter kraj, v katerem ima prijavljeno stalno prebivališče (če tožnik nima prijavljenega stalnega prebivališča, kraj, v katerem ima dejansko prebivališče); v primeru pravne osebe ime, številka vpisa v register in sedež; tožnik lahko za korespondenco s sodiščem navede tudi drug naslov;

ime, priimek, osebna identifikacijska številka toženca ali zainteresirane strani, kraj, v katerem ima prijavljeno stalno prebivališče, in kateri koli prijavljeni dodatni naslov, če tega ni, pa kraj, v katerem ima dejansko prebivališče; v primeru pravne osebe ime, številka vpisa v register in sedež; toženčevo osebno identifikacijsko številko ali številko vpisa v register je treba navesti, če je znana;

ime, priimek, osebna identifikacijska številka in naslov za korespondenco s sodiščem zastopnika tožnika, če tožbo vloži zastopnik, v primeru pravne osebe pa ime, številka vpisa v register in sedež;

v zahtevku za izterjavo denarja ime kreditne institucije in številka računa, na katerega se lahko nakaže morebitno plačilo;

predmet zahtevka;

znesek terjatve, če jo je mogoče ovrednotiti v denarju, skupaj z načinom izračuna zneska za izterjavo ali spornega zneska;

dejstva, na katera tožnik opira svoj zahtevek, in dokazi v podporo takim dejstvom;
pravna podlaga zahtevka;
terjatve tožnika;
seznam listin, priloženih zahtevku;
datum zahtevka in druge informacije, ki bi lahko bile pomembne.
V skladu s členom 235.1 zakona o civilnem postopku mora biti v zahtevku za razvezo zakonske zveze navedeno tudi naslednje:
od kdaj stranki živita ločeno;
ali se drugi zakonec strinja z razvezo zakonske zveze;
ali sta se stranki dogovorili o skrbništvu nad otroki, postopkih za uresničevanje pravic do stikov drugega od staršev, preživnini in delitvi premoženja, pridobljenega med zakonsko zvezo, oziroma ali v zvezi s tem pri sodišču vlagata zahtevke.
Zahtevek mora podpisati tožnik ali njegov zastopnik. V zadevi za razvezo ali razveljavitev zakonske zveze mora imeti zastopnik stranke posebno pooblastilo za vodenje zadeve. Pooblastilo za ukrepanje v zadevi za razvezo ali razveljavitev zakonske zveze zajema tudi vse druge s tem povezane zahtevke.
Zahtevku mora biti priloženo naslednje:
točen prepis zahtevka, ki se pošlje tožencu;
listina, ki potrjuje plačilo državne takse in drugih sodnih stroškov v skladu s postopkom in v znesku, določenima z zakonom;
listina ali listine, ki potrjujejo okoliščine, na katerih temelji zahtevek (kot je potrdilo o registraciji zakonske zveze).

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Država na splošno zagotovi pravno pomoč, če si oseba s svojimi sredstvi ali ravnjo dohodka ne more zagotoviti varstva svojih pravic ali če se nenadoma znajde v položaju ali finančnih okoliščinah, ki ji to onemogočajo (npr. zaradi naravne nesreče, višje sile ali drugih okoliščin, na katere ne more vplivati), ali če je oseba popolnoma odvisna od države ali organa lokalne skupnosti, zaradi česar objektivno težko zavaruje svoje pravice. Pravna pomoč se odobri v skladu z določbami zakona o državni pravni pomoči (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*).
Pravna pomoč na splošno zajema stroške, povezane s pripravo procesnih listin, pravnim svetovanjem med postopkom, zastopanjem na sodišču in izvršitvijo sodne odločbe.
Latvija zagotavlja pravno pomoč tudi v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Zadevo na prvi stopnji obravnava okrožno ali mestno sodišče (*rajona (pilsētas) tiesa*). Zoper odločbo se je mogoče pritožiti pri regionalnem sodišču (*apgabaltiesa*), izpodbija pa se lahko tudi v kasacijskem postopku (*kasācija*).
Če zakonsko zvezo razveže notar, je treba poudariti, da ni mogoče izpodbijati verodostojnosti listin, overjenih v skladu z zakonskim postopkom. Za tako izpodbijanje je treba vložiti ločeno tožbo.
Kakršno koli pritožbo, da je zapriseženi notar pri opravljanju svojih dolžnosti ravnal nepravilno ali je zavrnil izpolnitev svojih dolžnosti, je treba vložiti pri regionalnem sodišču, pod nadzor katerega spada notar, v enem mesecu od notarjevega dejanja, zoper katero je vložena pritožba, ali njegove zavrnitve, da opravi zahtevano dejanje.

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

Sodno odločbo o razvezi zakonske zveze, prenehanju življenjske skupnosti ali razveljavitvi zakonske zveze, izdano v drugi državi članici, je treba v Latviji priznati na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003. V skladu z navedeno uredbo se sodna odločba, izdana v eni državi članici, v drugih državah članicah prizna, ne da bi bil za to potreben poseben postopek.
Za zagotovitev priznanja sodne odločbe o razvezi zakonske zveze, prenehanju življenjske skupnosti ali razveljavitvi zakonske zveze, izdane v drugi državi članici, v Latviji lahko katera koli zainteresirana stran v skladu s postopki iz Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 zaprosi za odločbo o priznanju ali nepriznanju sodne odločbe, tako da vloži zahtevek za priznanje (*atzīšana*) ali za priznanje in izvršitev (*atzīšana un izpildīšana*) tuje sodne odločbe pri okrožnem ali mestnem sodišču v kraju, kjer naj bi bila sodna odločba izvršena, ali kraju, kjer ima toženec prijavljeno stalno prebivališče, če tega ni, pa pri sodišču v kraju, kjer ima toženec dejansko prebivališče.
O priznanju ali priznanju in izvršitvi sodne odločbe, ki jo je izdalo tuje sodišče, odloči sodnik posameznik na podlagi vloženega zahtevka in listin, ki so mu priložene, v desetih dneh od vložitve zahtevka brez poziva strankam. Sodnik lahko zavrne priznanje sodne odločbe v Latviji le zaradi razlogov za nepriznanje iz člena 22 Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003. Na njihovi podlagi je mogoče priznanje sodne odločbe, izdane v drugi državi članici, v Latviji zavrniti v naslednjih primerih:
če je tako priznanje v očitnem nasprotju z javnim redom v Latviji;
če je bila izdana zamudna sodna odločba, če tožencu pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje ni bilo vročeno pravočasno in tako, da bi lahko pripravil obrambo, razen če je ugotovljeno, da se toženec s sodno odločbo nedvoumno strinja;
če sodna odločba ni združljiva s sodno odločbo, izdano v postopku med istima strankama v Latviji;
če sodna odločba ni združljiva s predhodno sodno odločbo, izdano v drugi državi članici ali tretji državi med istima strankama, pod pogojem, da predhodna sodna odločba izpolnjuje pogoje za priznanje v Latviji.
V skladu s členom 638 zakona o civilnem postopku mora biti v zahtevku za priznanje sodne odločbe navedeno naslednje:
ime sodišča, pri katerem je zahtevek vložen;
ime, priimek, osebna identifikacijska številka (ali če ta ne obstaja, drugi identifikacijski podatki) in naslov za korespondenco s sodiščem vložnika zahtevka; v primeru pravne osebe ime, številka vpisa v register in sedež;
ime, priimek, osebna identifikacijska številka toženca (ali če ta ne obstaja, drugi identifikacijski podatki), kraj, v katerem ima prijavljeno stalno prebivališče, in kateri koli prijavljeni dodatni naslov, če tega ni, pa kraj, v katerem ima dejansko prebivališče; v primeru pravne osebe ime, številka vpisa v register in sedež;
predmet zahtevka in okoliščine, na katerih temelji;
zahteva vložnika, naj se sodna odločba, ki jo je izdalo tuje sodišče, v celoti ali delno prizna oziroma prizna in izvrši;
pooblaščeni zastopnik in njegov naslov, če je bil za vodenje zadeve v Latviji imenovan zastopnik;
seznam priloženih listin;
datum in ura zahtevka.
V skladu s členom 37 Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 je treba zahtevku za priznanje sodne odločbe, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priložiti naslednje:
izvod sodne odločbe, ki izpolnjuje pogoje, potrebne za potrditev njegove verodostojnosti;

v primeru zamudne sodne odločbe listino, ki potrjuje, da je bilo tožencu vročeno pisanje o začetku postopka (za razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitev zakonske zveze); vložnik lahko predloži tudi listino, ki dokazuje, da se toženec nedvoumno strinja z zamudno sodno odločbo;
potrdilo, ki ga izda pristojno sodišče ali organ države članice, iz katere izhaja sodna odločba, v skladu s členom 39 Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003.

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 lahko zainteresirana stran na dva načina ugovarja priznanju sodne odločbe o razvezi zakonske zveze, prenehanju življenjske skupnosti ali razveljavitvi zakonske zveze, izdane v drugi državi članici, v Latviji.
Prvič, na podlagi člena 21 Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 lahko vsaka zainteresirana stran pri sodišču zahteva, naj se sodna odločba, izdana v drugi državi članici, v Latviji ne prizna.
Drugič, toženec v zadevi v zvezi s priznanjem sodne odločbe lahko izpodbija priznanje sodne odločbe v Latviji, tudi če je druga oseba že vložila zahtevek za priznanje sodne odločbe in če je okrožno ali mestno sodišče na podlagi tega zahtevka sodno odločbo že priznalo. Toženec lahko ugovarja priznanju sodne odločbe, izdane v drugi državi članici, v Latviji tako, da izpodbija odločbo okrožnega ali mestnega sodišča, s katero je sodna odločba priznana. V skladu s členom 33 Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 je mogoče odločbo okrožnega ali mestnega sodišča, s katero je priznana sodna odločba, izdana v drugi državi članici, izpodbijati pri regionalnem sodišču, tako da se vloži posebna pritožba (*blakus sūdzība*) pri sodišču, ki je odločbo izdalo, in pošlje zahtevek zadevnemu regionalnemu sodišču. Toženec ali vložnik se lahko zoper odločbo regionalnega sodišča o priznanju sodne odločbe pritoži pri senatu vrhovnega sodišča (*Augstākās tiesas Senāts*), tako da vloži posebno pritožbo pri sodišču, ki je odločbo izdalo, in pošlje zahtevek oddelku za civilne zadeve pri senatu vrhovnega sodišča.
Toženec lahko ugovarja priznanju sodne odločbe, izdane v drugi državi članici, samo na podlagi enega od razlogov za nepriznanje iz člena 22 Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 (glej vprašanje 14).

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Postopek za določitev prava, ki se uporablja, določa
Uredba Sveta (EU) št. 1259/2010 z dne 20. decembra 2010 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju prava, ki se uporablja za razvezo zakonske zveze in prenehanje življenjske skupnosti (Uredba Rim III)
.

Povezave

https://tiesas.lv
http://www.llrx.com/features/latvia.htm angleščina
https://vvc.gov.lv
https://www.tm.gov.lv

Spletna stran je del portala Tvoja Evropa.
Veseli smo vaših povratnih informacij o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 18/12/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.